

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 12. Aprilisben. 1788.

A' nevezetesebb és ujjabb hireknek rövid Summája.

A' múlt hónapnak 27-dikén ismét 4 milliomok, úgy mint harmadfél milliom ezüst, és másfél milliom aranyban küldetéke-le a' Táborhoz, az alább már jelentett rezen kívül. — Edgy Politikus azt kérdi a' napokban a' másiktól: miért hogy a' Muszkák olly nagyon kéfedelmeznek, holott már a' más Frigyes réizről nagy serénységgel folytatták a' munkát? 's azt feleli ez: a' mi a' róftába maradtott)

Azonban a' Muszka hadi dolgok kéfedelmének közön-
ségesebb okait alább lehet szemlélni; látsuk a' Bé-
tsi Hadi - Tanács-szék által ki-adott bizonyos hadi-
történeteket.

(**) Tóth-orzágból a' m. hónapnak 30-dikán
költ jelentés-fzerént mintedgy ezer főtől álló Török
Sereg, olyan tzállal, hogy a' Gradiskáner Regemest-
nek bal-szárnyánál lévő Falut *Dubocsáztot*, és az-
után a' Bróder Regimentnek jobb szárnyánál fekvő
Simegy és *Sbieg* nevű Falukat el-prédáljon; a' Szá-
va folyó vizén tull lévő O Sántzba ágyúkat szegez-
vén-ki, azoknak lövöldözése alatt edgynéhány ha-
jókra rakodék, és a' Száva-vizén által indula: de a'
Grádiska Regiment Oberflájdinántja *Bródánovits* Ur
olly derék ótalommal álla-ellent; hogy a' viznek
felén innen nem jöhetvén, kényszerittének visszaha-
jókázni. Másodszor-is próbálták a' Törökök az által
hajókázást; de akkor is, nem tsak a' viz közepéből
vissza verettenek, hanem a' mi ágyúink által a' Tö-
rök ágyúknak halgatás parantsoltaték. Melyhez ké-
pest

pest látván a' Törökség, hogy már a' Sántz fokai-is
 ugy el-vólnának lövöldözve, hogy azokban-is hátor-
 ságos maradás nem lehetne; le-tevék által-hajókázó
 szándékjokat. Ezen tsatázás és lövöldözés tartott
 reggeli 7-órától fogva, estvéli 5-óráig, melyben a'
 mi Tiszteink a földel töltött Sántz-kosárok megé,
 olyan vigyázva rendelték vala el katonáikat, hogy
 leg-kisebb kár sem esett benne: ellenben a' Törö-
 kök közül 30-an estenek-el, és igen fok sebesített-
 tek-meg. A' közelebb lévő faluba vissza-húzáván
 magát a' Törökség, hagytanak az ágyúknak és 4
 nagy hajóknak őrizetére edgy Komandót, melyet
 látván *Brodánovits* Ur estvéli 6-órakor, 80 ember-
 rel két tútajokra ülven, a' Száván által-ment, és
 az őrizetre maradt Törökséget el kergette, 3 nagy
 hajókat el fogván azokkal szerentséfen vissza-jött.
 Itt 8 Törökök estenek-el, az ágyú-tsőket pedig a'
 szaladó Törökség ló-háton vitte-el, kerekeit és e-
 gyébb készülleteit ott hagyta. — A' Bánátusból jött
 jelentés-szerént az ugy nevezett szabad Sereg, igen fok
 ki-ütéseket tészen a' Török-földre, és többnyire min-
 denkor szerentséfen: nevezetesen a' m. hónap 30-dikán,
 a' *Kórná* szotofs helyeiben, 17 Belgrádból szend-
 tőre igyekező szénával meg-rahott szekerekre ezen
 szabad Sereg béliék rá ütven, a' kísérő Törököknek
 nagy részét le-vágták, a' tohbit el kergették: 15-
 pár ökröket, 4 Lovakat, és az el esett Törököknek
 segyvereit *Homolitz*a névü Faluba szerentséfen bé-
 hoztanak, a' 17 szénás szekereket pedig ott a' szo-
 rofs úrskban el-égettrék. (**)

Stanislaus volt Lengyel Királyhoz az *Elizéumi*
 mezőkre küldött Politikus Levél.

Lengyel-országának magában meg-hasonlása edgy
 olyan tárdj, mely a' Politikusoknak fok előre nézé-

fekre okot szolgáltatott: maga a' Lengyel Király a'
 Muzsika Udvarhoz hajlandó; a' Fő rendeknek nagy
 része a' P. Császárnak, más része a' Portának ba-
 rátságát kíváná; egész Litkau, és más Vajdaságok a'
 Pruzszus Királlyal tartanak: ezen fok-felé vonások nagy
 nyughatatlanságot okoznak az Országban, mindenik
 rész részen tartja a' fülét, hogy a' hamu alatt lévő
 Politikusi tűz fel-lobbanván, a' maga pártosaival
 Záfzlót emelhesen: sőt Angliának és Frantzia-or-
 szágnak része van a' Lengyel hasonlásokban: edgy
 szóval ilyen forma állapotban vóltanak a' Görög-
 országi Szigetek mikor a' Mátzédoniai Filep Király
 kezére akadtak. — Most Európának Politikája Prus-
 zsiára szegezett szemekkel azt kérdi: Valyon a' fr-
 gyes Udvarok a' Török Portától leendő foglalások-
 kat akadályoztatás nélkül el-végezhetiké? Hát Prus-
 zsiának kára vagy kívánsága honnan pótoltatik-ki?
 Erre a' Politikus jövendőlk az felelik? hogy —
 Lengyel-orzágból. Ez hát edgy olyan Ország,
 mellyből a' többinek rongyosságát ki-akarják földöz-
 ni, mellyből a' mérő Serpenyőnek egyenlő nehé-
 ségét ki-kell pótolni. Szomorú jövendőlkés! —
 Frantzia-ország kételességből tsendefen nézi a' Tö-
 rök háborunak ki-menetelét; Anglia pedig nyugodal-
 mason nézi a' magától készítettett Politika kerekei-
 nek sebess forgását, de mondhatom néked Stanis-
 laus! hogy ha az Anglus kerekeknek készítésére
 Lengyel matéria is fordittatik; féld hogy el-török a'
 rugó, és a' kerekek forgása meg-fog állani: külöm-
 ben az Angliai atzélból készült rugó nem török igen
 könnyen, Alig lehet hinni, hogy Lengyel-ország
 ez-úttal épségben maradjon — a' Pruzszus Király
 Birodalmának széleit nem lehet másutt terjeszteni,

hanem csak Lengyel-ország-felé ez az Ország 3 hatalmas Monárchiák közé vagyon rekesztve, erőtlenség, egyenetlen, nem elég vigyázó: ha láthárnád Stanislaé azon Országának, mely tégedet annak idejében nem tudott illendőképpen megbetsüllni mostani keserves állapotját; újra meg-hálnál rajta-való keferőségében.

Az újabb Levelék-szerént össze-szedett nevezetesebb elegyes Tudósítások.

Nagy Kálló 30. Mártzii: „Azon 328 válogatott foból álló ujj-katonaságnak második és utolsó része; melyet a' N. Hajdú városiak az ő Fejedelmek' és Hazájok' hivséges oltalmazására nem csak önként ki-állítottanak, hanem Paripával és minden szükséges hadi-eszközökkel fel-is ékesítettének, ezen hónapnak I-ső napján *Vurmzer* Sergebéli fő Hadnagy *Füleki Ur* vezérlése alatt indittának a' Táborhoz, hól minnyájon a' *Vurmzer* Sergehez ragóztatnak. Lévén pedig a' Hajdú Városoknak ő Felségétől edgy második Kapitány, edgy all-Hadnagy és 3 Tsászár Kadétoknak ki-nevezésekre való engedelmek; második Kapitánynak nevezték a' fő Hertzeg *Toskána József* Sergebéli fő Hadnagy Gróf *Kolonits Urat*; kiis a' *Vurmzer* Sereghez által-mégyen; All-Hadnagynak a' *De-Vins* Sergeben volt Káplárt *Györfi Mihály Urat*; ki a' *Toskána Leopold* Sergehez mégyen — Tsászár Kadétoknak: *Gentsi Ferentz*, *Oláh Jakab*, és *Petykó Mihály* Nemes ifjakat; kiknek választás adatván, hogy kiknek melyik Sereghez tettik, ahhoz mehéfsenek; *Gentsi Ferentz* a' Tsászár Magyar Lovas Sergehez, a' más kehteje pedig a' *Vurmzer* Sergehez menének. — A' napok-

ban 46-ezer máfa réz-pénz vitetett hajón Bétsből a' Tabor-felé; most 2 márjást érő darab ezüst-pénzek vagynak felefs-számmal a' forma-fajtoiban; melyek rövid időn forgásba mennek. — Szutsovából a' múlt hónapnak 15-dikén költ Levél-szerént Obest-Ljulinánt Kosztolányi edgy osztály Erdőli Sergebéli Huszárokkal és edgy Kompánia Oláhokkal Littemmáréig már ekkor bé-hatott vala. Májor Hintzfeld pedig edgy osztály Székely Huszárokkal, 2 Kompánia gyalogsággal és 6 ágyúkkal Stupából bellyebb mozdult Bájába, a' honnan Niántz-felé szándékozik. — A' mely Török háza-népével edgyütt Kotzimból Tsernovitzba által-szókozt vala, ottan Puspök Dofostei Tsirefzkül által meg-kereszteltetvén, a' Görög Vallásra állott; mely a' Mahumet követői kozzul igen ritka példink. — A' mi Bétsben mulatazó Törökjeink máng-is féltre vágott kontyal dobányoznak Bétsben a' Török fő-timerű Kávó-házban; fekszi csak azt sem veri szemekre; miért járnak verés-farkú sárgu-pipusban. De bezzeg jaj a' Serviában és Boszniában lakó Keresztény Török Jóbbagyoknak. Ezeknek szenvedések és meg-szünés-nélkül való félelmek ki magyarázhatatlan; hátútról jönnek a' Tsatázásra ki-indult Török Sergek, kik ezeket, mint a' Mahumet' vallása ellenségit ugy nézvén, minden tekintet nélkül pusztitják; innen a' E. Tsázfári ostromló Nép utván tüzelő erővel a' koztok lévő vakmerő Török ellenségre, ezek mindenüt az égés szomszédjában lakó Ukálégonak; és olyan ártatlan Góják; kik csak azért büntettetnek, mivel a' Darvak' vezedelmes Tárfaságában találtattak. A' hól még a' tsaták el-nem kezdőttenek-is; márt csak ott-is fokoknak el-hordazha-

tatlan, a' magok hazafiaiktól való, Keresztényi név után járó gyanús boszszú-állás. Az iratik, hogy csak Serviában közel 40-ezet Keresztény lakosok találhatnak ollyonak, kik a' mi fegyveres népünknek bé-érkezésével a' Török ellen fegyvert fogni készek, és rész-szerént fogtanak-is már, majd el-vállik ígéretekben hűségek leszneké? — Még pedig minden orátt el-vállik; mert a' mint a' közönséges tudósításokból értjük, ezen hónapnak 5-dikén, (egy vala el-rendelve) a' leg-nagyobb tüzet akádó tsatá-zafok el-kezdötenek volna, ha az időnek, és az által okoztatott sáros utoknak miatta a' nehéz Artilleria a' Táborhoz érkezhett volna; de még a' Várfalait rantó nagy ágyúk, és azokhoz tartazó gólyó-bifok többnyire mind az útban lenni mondatnak; mellyeket most olly Serénységgel költetnek, hogy ezen hónapnak 15-dikén a' közönséges tsatához kezd-hetsenek. — Azt úttuk vala pedigik levelünkben, hogy a' Nagy Vezér fogná magával el-hozni a' F. Ts. és K. Konstantinápolyban volt Internuntziust B. Herbert Urat; de most edgy szova bé-vehető Tudósításból értjük, hogy a' Konstantinápolyi Francia Követ; ki Konstantinápolyból (az oka nem tudatik miért?) visszita ment, B. Herbert Urat-is Marséliába vitte magával, a' Muszka Követ pedig még is a' 7-toronyban lenni mondatik. — Tsudálatos, azt írja edgy Politikus, hogy a' Muszka részvől olly gyengén és késedelmesen folynak a' dolgok, hőt leg-előbb-is ezek vetettenek szikrát a' Török tüziporba. Ennek titkosabb, 's talám a' Kabinétok' s'hangja alatt lappangó okát nem a' mi dolgunk keresni; de ha a' héten edgy Péterváradról érkezett Kurir szovának hihetünk, itt a' drágaság, a' pénz-

pénznek süket hangja, az előre el-nem készült és a' terhes utak miatt el-maradott Artilleria-is okozhat valamit; mert ezen Kurirnak szava szerént; Kertő-néhusban olly nagy az éhség, hogy a' Muszka Udvarnak 3000 Népnél többet ott tartani nem lehet. Pétervárában ujság az ezüst és arany; mind Pappiros a' pénz, és már csak itt-is 14 kr. edgy font hus; Márs ellen támodott Czéres. Hát hogy B. Herbert Urat el-botsátották, a' Muszka Követet pedig máig-is fogságságban tartják a' Törökök, még-is azonban a' leg-nagyobb erőt és dühöséget ellenünk és nem a' Muszkák ellen fordítják, hól fekszik ennek az oka? azt kérdi edgy más Politikus — Spanyól és Frantzia-országokban — azt mondja a' másik; de mit tartazik a' dolgoknak el-rejtett oka nyomozása a' mi Kurirunkra; lássuk a' történet dolgokat.

A' F. Császár Futokról Pétervárába költözött által; és az iratik, hogy nem régiben olly különös Isteni godviseelés tapasztaltaték ő Felsége körül, mely-szerént midőn a' napokban edgy Helységet maga körül-nézett volna, alig mene-ki a' Faluból, hogy edgy néhány pertzentések múlva 2 Török ágyú-gólyóbbifok jövének azon faluba; mellyek által 3 emberek életektől fosztatának-meg — Sőt a' fő igazgató Vezér Lásci Ur' tábori Paripájáról-is azt írják némelleyek, hogy már lett volna ollyan szaladó állapotban, mely-szerént, mihelyt vitéz Urat minden sérelem nélkül bátorságos helyre vivén megállott volna, csak el-dőlt 's mozdúlhatatlanná lett. — Három napoktól fogva a' Bétsben keringő Német Levelekben futtogtatik, hogy edgy tsorda Török Belgrádon alól mint edgy 2 mért-földnyivel, edgy F. Császári mint edgy 2000-ből álló népre véletlenül

rá-ültvén, ezeket mind le-apritotta volna; az edgy
Generálig; ki kemény sebbe esvén bátorságos helye-
re jutott. A' Törökök számát itt 6000-re a' mié-
inknek pedig 2000-re vetik. Itt szükség már meg-
gondolni a' mi Olvasóinknak, hogy az Ujságiroknak
könnyebb pennával 2000 embert 's többet-is le-
vágai, mint a' Törököknek; azért edgy kis várakozás
nem lesz talám unalmokra az Olvasóknak, míg e-
zen történetről világosobban tudósítatunk. — A'
Velenteiek, a' mint már ituk vala Egyrészt-re-fém
hajtóknak akarnak vala ezen háborura nézve marad-
ni; de a' Törököktől már ezek-is annyira ingerel-
tettek, hogy, a' közelebb jött Lewelek-szerént, ha-
dat izentek a' Török ellen. A' minapi méreggel
meg-vesztegetett füstös bus és bor nem jó-izun esett
vala ezeknek. — A' Skutari Basáról minden Tudó-
sítások azon edgyeznek-még, hogy ez hasonló kép-
pen úban volna már a' Keresztény Tsászári Udva-
rak mellett a' Török ellen ki-mért tsata mezején
meg-jelenni, sőt némely közönséges levelek-szerént,
a' Magyar Tábortól már edgy fő Vezér-is küldetett
volna ezen Basához (kinek némellyek nevét-is ne-
vezik) azért, hogy ennek munkáiban segítségül le-
hessen. — A' Serviai Kereszténynek, kik a' Porta
uralkodó jármát örömeft ki-vetnék nyakokból a' mint
edgy tudósításból olvassuk, észre-vévén, hogy az
új *Testerdár* 1 ezer 3 száz Jantsárokkal Belgrád-
nak nagyobb erősítésére igyekeznek; edgy *Koksa*
nevű Fő Görögnek elő-járása alatt, mintedgy 4 szá-
zan fel-fegyverkezve, edgy erdőbe, edgy Konstan-
tzinápolyból Belgrád felé menő gödrös-út mellett el-
rejtvén magokat; mikor a' *Testerdár* az előre-kül-
dött levások után maga-is népével a' gödrös-útban

jó reggel el-érkezett volna ; edgyenként jó-móddal
 tzéiba vévén a' Törököket, hirtelen igen sok Jan-
 tsárt magával a' *Testerdúrral* edgyütt el-ejtettek.
 a' többi Törökség meg-remülvén el-kergettetett, és
 így azon Keresztyének sok lovakat, kész pénzt,
 Belgrádi Basának szálló Leveleket prédáltanak-el, és
 azokat Péterváradra küldöttek. Az ilyen el-fogott
 leveleknek nem igen hisznek a' mi Tisztjeink, ne-
 hogy valamely Basa által meg-tsalattassanak.

Edgy Bukovinai Levél. A' múlt hónapnak 12-
 dikén 4 - helyeken edgyfersmind rakkoltak-bé Mól-
 dovába a' mi Sergeink: Gróf Nemes György a' Szék-
 kely Huszárok Oberstlájdisántja, 2 Kompánia gya-
 logszággal és edgy osztály Székely Huszárokkal Bú-
 jába; Oberstl. Kosztoláni edgy Komp. gyaloggal,
 és egy Osztály Gréfen Huszárokkal Littenmáréba;
 Oberst Fábri Ur hasonló Sereggel Dorohóba; Máj-
 or Képiró Ur pedig Botutsánba mentenek. A' Tör-
 rökség ezeknek el-érkezésével minden ellent-állás
 nélkül el-szaladtanak, a' Mól-dovai lakófolk pedig
 nem csak örömmel fogadták a' mi népünket, hanem
 9 Ispányokat (*Iszpréaszki*) választván magok kö-
 zül, a' F. Császár hűségére, azon említett Staab
 Tisztek hallattára és gyönyörűségére önként meg-
 esküdtenek. — Zengben ezer, *Karlóbagóban* pedig
 5 - száz főből álló katonaság fekszik ezen helysége-
 neknek óltalmazására.

Edgy Bukuresti Tudósítás - szerént Markéli Ur,
 a' ki Báró *Metzburg* helyett a' Vajdánál követi hi-
 vatásban vala; eddig úgy tartatott mint fogoly;
 most pedig engedelmet nyert a' Császári Tartomá-
 nyokba való bé-jövetelre. Sőt midőn Brassoba ké-
 red-

redzett volna, a' Vajda elegendő kísérő Serget rendelt számára. Ugy vélekednek ezen dolog iránt, hogy a' Vajda ezt a' Porta parantsolatjából tselekedte; tudván más-felől, hogy Báró Herbert Ur-is Konstantinápolyban maga szabadságát megnyerte. Ezen nem mehetnek-el a' Politikusok; titkos flatéria.

Bétsi Történetek és hírek. Edgy valsal kereskedő Bétsi lakos, ki a' maga gazdagságaira nézve tehetős ember vala, a' múlt héten 3 nap edgy-másután a' szegyen köven álván, most a' több gonosztévőkkel edgyütt az utzákot seprni, és azt is fogja, ha-él 5 éltendőig seperni; de vallyon miért? Ez edgy más magánál sokkal szegényebb embernek 4000 forintjával adofs lévén, hozzá megy nem régiben az ő Hitelezője, s azt mondja néki: Barátom! én a' 4000 forintról adott tanú-bizonyosság-levelet elveztettem; de vagyok olyan reménységben, hogy te azt nem fogod tagadni, hogy nékem azon pénzel adofs ne vólnál; azért kerlek fizess-meg; mert szükségem volna reája. Ezen meg-örvendvén az Adofs, kezdi hamissan erőfitteni, hogy ő már rég megfizetett volna néki. A' Törvény eleibe kerül a' dolog, s itt-is meg-esküszik hamissan, hogy ő megfizetett; a' honnan a' másik minden puska-fzó nélkül elvezti a' 4000 forintját. Midőn már edgy darab idő tölt vólna ezen dologban, történetből rá-talál a' Hitelező a' Tanú-levéltre, s vizsi a' Törvényfzék eleibe, hól már az Adofs le-tette vala hitét, hogy megfizetett. Az igazság napfénye eleibe kerül a' hamis-hit; mellyet a' fenn említett büntetés nyomba követe. Az efféle történetek gondofságra tanítják a' Hitelezőket, mind addig, mig a' Keresztények

nyek Tárfaságában azok a' gonosz lelkiüszögek meg-
nem szünnék, mellyektől edgy természet világánál
járó jó-szivű Kínai Pogány irtózik. — Bétsből és
Bétsben keresztül takarodik a' hadi-nép le-felé szün-
talen. A' múlt hétfőn a' Laudon Serge indulá-
innen; ma megint edgy más Német Gyalog Sereg.

Erre a' kérdésre hogy: *Aprilisnek 6-dik napja mi-
ről nevezetes?* azt feleli edgy Bétsi Német Ujság
Jevél; arról; hogy ezen napon holt-meg *Korvinus
Mátyás Király*, ama nagy *Hunyadi Jánosnak* fia,
a' ki a' maga érdemein kívül, mellyeknek örök em-
lékezete vgyon a' Magyar Hazában; tsak az Attya
viselt dólgaiért-is meg-erdemlette volna a' Magyar
Koronát, mellyet a' Törökök ellen oly vitézül öl-
talmazott. Ez a' halhatatlan emlékezetű Király,
ha a' reménylett Tseh-orfszági Királyi Székben nem
ülhetett-is, legalább Morvát, Silesiát, Lufatziát
meg-hódolván, Austriát-is edgy ideig 3-dik *Fridrik*
Császártól el-vette vala. A' mellett hogy győzhe-
tellen vitézségű ember vólt, szeretre a' Tudomá-
nyokat-is; már Budán igen szép Könyv-tárt (*Biblio-
tékát*) állított vala-fel, mellynek az akkori Török
háború által lett el-pusztulását annyival inkább saj-
nálják a' tudósok, mennyivel ritkább és drágább
eredeti Görög kéz-irásokkal vala rakva.

A' nagy *Fridriknek* jelenti egykor jó-kedvtében
edgy Tisztje, hogy az őrizeten lévő katonák között
edgy Káplár, a' ki kulomben jó reménységű szép
fiú ember vala, sebbei Orája nem lévén, edgy
gölyyóbist viselne az Ora-lántz végén. El-mosolyo-
dik rajta a' nagy *Fridrik*, és fétálás közben meg-
mutattatván magának azon Káplárt, hozzája fordúl
és

és így szól neki: Tenéked derék katonának kelle-
tik lenned, hogy a' Káplári fizetésből Orát visel-
hetz. En igyekezem, felel a' Káplár, F. Uram azt
a' nevet meg-érdemleni azon-kivül is, hogy Orát
viseljek. A' Király a' maga drága köves arany
Oráját meg-tekintvén. — Az én Orám, így szól,
négyet mutat, látsuk ha edgyeziké a' tiédde? a'
Káplár húzván-ki a' göllyóbist így szól: Az enyim
se 4-et se 5-tet nem mutat, hanem mutatja azt a'
hatált, mellyet Felségedhez való hiveségből várok,
hogy arról el-ne felejtkezsem. Hogy azon életed-
nek, mond a' Király, mellyet érettem le-akaríz ten-
ni, némely óráit meg-tekintbessed; ezt az arany
Orát néked ajándékozom. Így nyere-el az óra-
lántzon göllyóbist viselő Káplár a' Fridrik arany
oráját.

A' Moldovai Bóérok meg-látván nem-régen,
hogy edgy bátor szívű Tsászári K. részben való em-
ber, jó markos legényekkel a' Török-földre útvén,
onnan fok Török-lovakot el-hajtana és prédálna;
azt gondolták, hogy, már a' várt katonaságnak ezek
elől-járói volnának, melyre nézve ezeknek a' Tö-
rök-lovak fogásában segítségül valának: De meg-tsa-
lattatának a' Bóérok, mert azon ember újjra bé-üt-
vén a' Törökök-földére lovakért; a' Fotitsani Basa
által ki-küldetett Arnótok meztelen kardal várják
vala és el-fogyván őtet legényeivel edgyütt kón-
szeríték hogy azon, Bójérokat, kik a' lovakra ve-
zették őket, név-szerént adnák-ki, hogy azok-is Fo-
titsánba vitessenek. Ekkor azon bátor szívű em-
ber az erfényét ki-vévén, kezdé az Arnótokkal
alkudozni a' maga életéért, azonban intvén szemmel
a'

a' maga leg'nyeinek, azok az Arnótok fegyverrel ragadtván, fokot közüllök le- vagdalának, és a' prédált lovakat szerentséfen el-hozák.

Elegyesebb Hírek.

Azt olvassuk edgy Bétsi Levélből: Minthogy Erdélyben a' múlt esztendőben a' hernyó miatt igen kevés Káposzta termett vala, tehát rendelés tétett, hogy a' Maroson úresken vízfazsa-menő Sós-hajókban 20 ezer veder savanyó gyalúlt Káposzta vitessék-fel Szegedről a' Hadi nép számára. — Ami nagy nevű Vitéz Fő-Vezér *Alvintzi Urról* az iratik, hogy Triestbe mégyen; de még a' több konyulállásair, és okát ezen úttyának nem tudjuk. — A' Triestből nem régen elindúlt *Muszka* hajós *Sereg*, a' mint iratik, edgy Török hajót fogott-el, és *Fakupnak* meg-vételében 300 Törökök estenek-el. — *Károlyváron* edgy *Fogoly Török* azt beszéllette, hogy az *Austriai Sergeknek* győzedelmekre fokot szolgálának a' dobok, sipok, trómbirák és más tsengő műsíkák; mert a' Török-lovak azokhoz nem szokván a' zabólával igen kevesset gondolnak. — A' Bétsi *Tsizmadiákkal* edgy *Kontrakust* kötött a' *Hadi-Tanáts*, hogy mennél hamarább 60 ezer bakantsot, 30 ezer Magyar-tsizmákat és 4 ezer útarzó sarukat készítsenek; mellyek kétség-kivül az ujjonon állitandó szabad-Sergek számára lesznek. Azonban a' minden-napi példák bizonyosága szerént ki-ki áltván azt, hogy a' Törökök ellen a' Magyar Hufzárság leg-hatalmasobb viadalmi eszköze, ezeknek számát minden módon fokosítani igyekeznek. — Ha edgy folyó vizen túl a' *Sántz-álok* óltalmára vigyázó-nép meg-értvén, hogy jó az ellen-

ség és a' velek lévő Hadnagy parantsolatjára a' fegyvert (hogy a' fajka el-ne merüljön) el-hányván, hirtelen 15 edgy fajakába ülnének, és edgy Jantsár óvig ugordván utánnak a' vízbe, fajakájokat egyedül a' parthoz húzná, ott a' Hadnagy üstökét meg-kapván ki-rántona és fejét venné; ha más 5 Jantsárok ugyan ezen fajakabélieket mind rendre fe-jelnék azon-kivül, hogy valamellyik kardat rántana szép hadi-hir volna-e ez? feleljen-meg a' hóltak' országában lévő Hadnagy Trautman. En magam részéről előbb pennámmal szúrtam volna-ki ezen Jantsárnak a' szemét, hogy sem illy gyalázatoson vesztem volna-el. *Sapientia pauca.* — Midőn az Erdélyi katonaság tettetné magát, mintha Foksán nevű Török faluba szándékoznék bé ütni; a' Foksani Törökség között igen nagy zenebona támadt, némelyek szándékoznak vala el-szaladni, mások magokat meg-adni, mások ellenben hóltig óltalmazni magokat, és így a' fel-lázzadott Pogányság edgyik részén sem tud vala meg-edgyezni; azonban fokban találtattak közöttök olyanok, kik ezen villongó időt haszonra kívánván fordítani, és akarván a' zavaros vízben halálani, a' főbb házakba bé-romtnak vala, onnan minden drága portékát, és nevezetesen pénzt erővel el-veznek vala, fok házakat fel-gyújtják vala, és így Foksánnak nagyobb része minden fegyver zörgés nélkül, a' tulajdon benne lakók által porrá és hamuvá változék. — Hogy a' Törökök-is a' hadakozást a' Nagy Istennek (*Halla*) nevében igyekezik kezdeni és folytatni; meg-tettzik azon könyörgés-ből, mellyet a' Török Fő-Püspök (*Mufti*) azon alkalmatossággal, midőn a' *Mahumed* Proféta híres Zézlóját, edgy Alkoránnal edgyütt a' Nagy Vezérnek által-adta vala, mondott: mellyet a' beuene gyönyörködők kedvéért ide tettünk.

*Athzemnek a' Török Fő-Vezérnek meg-szentelésén,
a' Keresztyének ellen-való hadba indulásakor.*

A' minden irgalmaságok Attyának Istenének nevében! — Mi tenéked bizonyos győzedelmet jóvendőünk; botosálsa-meg az Isten a' te tselekedett, és tselekedendő büneidet; töltse-bé a' maga kegyelmét te-beuned, és vezéreljen tégedet az igaz útra. Ő boshullja meg a' Keresztyének' gonof-ságát, a' hi nek segedelmében a' te kezeid, és azoknak kezéiket te vezéreliz, erőt találjanak, ő az igazán hívőknek (*Muzelman*) segítségére, láthatatlan Sereget küld az égből; mert csak ő egyedül igaz és hatalmas! Imé nagy Isten! a' Te szemeid előtt le-tétíszuk ezen Szent Könyvét, (*Alkorán*) és fel emeljük ezen Zászlót, melyet győzedelmeknek jelént a' Te Követed Mahumed minékünk hátra hagyott: ezeket ajánljuk a' Te óltalmazásod alá; védelmezzed ezeket a' Te és a' mi ellenségeink ellen, kik ezeket meg-vetvén, minket a' mi atyáink' örökös határiból ki-akarnak kergetni, Oh Te számtalan vérekeknek meg-botsító Istene! Oh Te minden hatalomnak Istene! A' Te hatalmas-szerént, mellyel az egész világnak fel-fuvalkodását meg-alázod; rontsad-meg a' mi ellenséginknek ránk törő szándékát! Te Uram egyedül való Isten vagy, kihez hasonló valóság nem tállatik; légy irgalmas a' Te Követednek Mahumednek, és az ő Követőinek Amen. Ditsőittelsék az egész Világnak irgalmas Istene Amen. Lám hogy a' Törökök is emberekt.